

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง กฎหมายรอบตัว เพื่อส่งเสริมทักษะการ คิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิชัย

Problem-Based Learning Management on Surrounding Laws to Promote Analytical Thinking Skills for Matthayom 2 Students at Phichai School

ธีรฉรา ปลิวทอง¹, ปริญา สร้อยทอง²

^{1,2}มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก, ประเทศไทย

Teerutchara Pliwtong¹, Parinya soithong²

^{1,2}Naresuan University, Phitsanulok, Thailand

✉: teerutchara815@gmail.com
(Author Corresponding Email)

Received: 18 April 2025; Revised: 02 May 2025; Accepted: 15 May 2025

© The Author(s) 2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เรื่อง กฎหมายรอบตัวที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิชัย การเก็บข้อมูลทำโดยการสัมภาษณ์และการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วยครูผู้สอน 6 คน และนักเรียน 37 คน รวมทั้งสิ้น 43 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์คำถามปลายเปิด และการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสรุปอุปนัยโดยการบรรยายเชิงพรรณนา พร้อมตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วยวิธีการแบบสามเส้า (Triangulation) ผลการวิจัย พบว่า การจัดการเรียนรู้เรื่องกฎหมายรอบตัวโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ผ่านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ “Don’t Bully, Be a Friend” โดยครูผู้สอน สามารถส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ได้แก่ กำหนดปัญหา ทำความเข้าใจกับปัญหา ดำเนินการศึกษาค้นคว้า สังเคราะห์ความรู้ สรุปและประเมินค่าของคำตอบ และนำเสนอและประเมินผล การจัดการเรียนรู้แบบนี้สามารถตอบโจทย์ผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ได้เป็นอย่างดี ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทำให้การเรียนรู้สนุกสนานและเพิ่มความสนใจในการเรียนรู้ด้านกฎหมาย ผู้สอนเปลี่ยนบทบาทจากผู้ถ่ายทอดความรู้เป็นผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ ทำให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้; ปัญหาเป็นฐาน, กฎหมาย; ทักษะการคิดวิเคราะห์

Abstract

This research aimed to develop a problem-based learning (PBL) management on the topic "The Law Around Us" to promote analytical thinking skills for Matthayom 2 students at Phichai School. Data collections were collected through interviews and the development of

learning activities. The primary informants consisted of 6 teachers and 37 students, totaling 43 participants. Research instruments were open-ended interview questions, with data analyzed inductively through descriptive narratives, and data reliability verified using triangulation. The research finding indicated that the PBL approach, implemented through the learning design "Don't Bully, Be a Friend," effectively enhanced students' analytical thinking skills. The learning management process comprised six steps: identifying the problem, understanding the problem, conducting research, synthesizing knowledge, summarizing and evaluating solutions, and presenting and evaluating the results. This learning model successfully met the needs of 21st-century learners by promoting a variety of learning skills, making the learning process enjoyable, and increasing students' interest in legal knowledge. Furthermore, teachers shifted their roles from knowledge transmitters to facilitators of learning, resulting in more effective learning management.

Keywords: learning management; problem-based learning; law; critical thinking skills

1. บทนำ

สังคมโลกในศตวรรษที่ 21 กำลังก้าวเข้าสู่ยุคข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเทคโนโลยีและความรู้สามารถหาได้อย่างรวดเร็วเพียงปลายนิ้วสัมผัส การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต การศึกษา และการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก ในยุคที่ข้อมูลมีบทบาทสำคัญ บุคคลควรมีทักษะในการใช้สื่อเพื่อช่วยในการตัดสินใจได้ดีมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก การมีทักษะการคิดวิเคราะห์จะช่วยให้บุคคลสามารถแยกแยะข้อมูล ประเมินสถานการณ์ และตัดสินใจอย่าง มีเหตุผล ช่วยลดความเสี่ยงจากการถูกชักจูงโดยข้อมูลที่ผิดพลาด การพัฒนากระบวนการคิดจึงเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาในปัจจุบัน เพื่อเตรียมบุคคลให้พร้อมเผชิญกับความท้าทายและความซับซ้อนของโลก ยุคใหม่ ด้วยเหตุนี้ การส่งเสริมให้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยพัฒนาคนให้มีคุณภาพและสามารถปรับตัวได้ในสังคมยุคดิจิทัลเพื่อพัฒนาคนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและรับมือกับข้อมูลในยุคสมัยใหม่จึงเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่ง (สรปัญญาสุข สุขกรินทร์, 2560)

การพัฒนาคนอย่างมีกรอบเป้าหมายที่ชัดเจนสะท้อนให้เห็นผ่านหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้ประกาศใช้เป็นหลักสูตรแกนกลางระดับชาติโดยกำหนดจุดหมาย มาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมาย และกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถในการแข่งขันระดับสากล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) นอกเหนือจากกำหนดคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดและคุณลักษณะอันพึงประสงค์แล้วนั้น การประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนจึงเป็นกลไกสำคัญอันหนึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยในหลักสูตร ฯ ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนไว้ 5 สมรรถนะ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

หากพิจารณาสมรรถนะด้านความสามารถในการคิด หัวใจสำคัญ คือ การคิดวิเคราะห์ซึ่งเป็นทักษะที่

มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นสิ่งสำคัญต่อวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมของมนุษย์ ผู้ที่มีทักษะการคิดวิเคราะห์จะสามารถพิจารณาไตร่ตรองแก้ปัญหาอย่างแม่นยำมีความละเอียดในการจำแนกแยกแยะ เปรียบเทียบข้อมูลเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างชำนาญ โดยการหาหลักฐานที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงหรือข้อมูลที่น่าเชื่อถือมาสนับสนุนหรือยืนยันเพื่อพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจเชื่อหรือสรุป นอกจากนี้ การคิดวิเคราะห์ยังช่วยให้สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ โดยอาศัยกระบวนการศึกษาข้อเท็จจริง หลักฐาน และข้อมูลต่าง ๆ ก่อนนำมาพิจารณาอย่างสมเหตุสมผล (กมลวรรณ ดำรงค์พานิช, 2566)

หนึ่งในแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์คือ การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL) ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง ใช้ปัญหาจากสถานการณ์จริงหรือปัญหาที่เกี่ยวข้องเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ วิธีการนี้ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนทำความเข้าใจปัญหา มีส่วนร่วมในการตั้งคำถาม ค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติม วิเคราะห์ข้อมูล ใช้เหตุผลในการเสนอแนวทางการแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างเหมาะสม โดยการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มภายใต้การแนะนำของครู การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง เสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ และพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง (ทิศนา แคมมณี, 2556, น. 137-138) อีกทั้งยังสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ด้วย

จากเหตุผลดังกล่าวนี้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องส่งเสริมและปลูกฝังทักษะการคิดวิเคราะห์ให้กับผู้เรียนในการเตรียมพร้อมรับมือกับความท้าทายในโลกยุคใหม่อย่างมั่นใจและสร้างสรรค์ (อรมนัส วงศ์ไทย, 2562) แม้ว่าในปัจจุบันหลักสูตรการศึกษา กำหนดสมรรถนะอย่างชัดเจน ก็ยังพบปัญหาในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ฯ ผู้สอนส่วนใหญ่สอนแบบบรรยายเนื้อหาตามหนังสือ ขาดเทคนิคและวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ ทำให้เด็กนักเรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นหรือฝึกแก้ปัญหาในห้องเรียน ไม่มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน เพราะเบื่อหน่ายต้องท่องจำทั้งในเนื้อหาวิชาที่หลากหลาย และเนื้อหาสาระบางอย่างก็ไม่ได้นำไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะการเรียนวิชาสังคมศึกษา ฯ ในเนื้อหาเรื่องกฎหมาย ยังคงเผชิญกับปัญหาหลายประการที่ทำให้การทำความเข้าใจและการวิเคราะห์ข้อกฎหมายเป็นเรื่องที่ท้าทายสำหรับนักเรียน ดังนั้นจึงเป็นที่มาให้ผู้วิจัยมุ่งมั่นที่จะศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิชัย จังหวัดอุดรธานี อันจะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นขั้นเป็นตอน กล้าคิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีความภาคภูมิใจในความคิดของตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ที่เข้มแข็งและสามารถคิดในระดับขั้นสูงขึ้นไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้กฎหมายรอบตัวที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิชัย จังหวัดอุดรธานี

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ออกแบบวิธีดำเนินการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการรวบรวมข้อมูล โดยมุ่งเน้นศึกษาเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้กฎหมายรอบตัวที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิชัย และวิเคราะห์ผลการวิจัยภายใต้กรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนได้รับองค์ความรู้และประสบการณ์จากการเรียนรู้ รวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านการจัดการศึกษา นำไปเป็นแนวทางในการสนับสนุนและพัฒนาการศึกษา โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้วิจัย ได้ทำการคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักโดยคัดเลือกจากผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีความพร้อม ที่จะให้ข้อมูลได้ โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกจากการเลือกแบบเจาะจง ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม จำนวนทั้งหมด 43 คนได้แก่

1. กลุ่มผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิชัย ปีการศึกษา 2566 จำนวน 37 คน โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกดังนี้ 1) เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิชัย รายวิชากฎหมายรอบตัว 2) นักเรียนอยู่ในความรับผิดชอบของผู้สอนจำนวน 1 ห้องเรียน 3) นักเรียนมีเวลาเหมาะสมกับการเข้าร่วมกิจกรรม และ 4) นักเรียนมีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

2. กลุ่มครูผู้มีความรู้ประสบการณ์ ทางด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน จำนวน 6 คน โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกจากตำแหน่งครูเนื่องจากเป็นผู้มีความรู้ มีประสบการณ์ และเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนรายวิชากฎหมายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำกรอบวิจัยเป็นแนวทางในการใช้เครื่องมือ ในการวิจัยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ดังนี้

1. แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)
2. แนวคำถามในการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
3. แบบสอบถามโดยใช้แพลตฟอร์ม (Google form)
4. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ “ Don t Bully be a friend ” โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ได้แก่ บทสัมภาษณ์ ตำรา หนังสือเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. แนวคำถามในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนักเรียน ใช้คำถามแบบไม่มีโครงสร้างในการสนทนาแบบไม่เคร่งครัด เป็นคำถามแบบการแสดงความคิดเห็น โดยลงรายละเอียดเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้กฎหมายรอบตัว ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งคำถามเป็นแบบคำถามปลายเปิด (Open Questions) มีอิสระในการตอบคำถาม 6 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้สอน และด้านผู้เรียน

ด้านหลักสูตร / เนื้อหา ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล

3. แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยการใช้แนวคำถามปลายเปิด (Open Questions) เป็นการสัมภาษณ์โดยตรงสำหรับผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ครูผู้สอนสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

4. แบบสอบถามโดยใช้แพลตฟอร์ม (Google form) ในการสอบถามปัญหาเกี่ยวกับปัญหาใกล้ตัวของ ผู้ให้ข้อมูลในสถานศึกษาและสอบถามความต้องการในการเรียนรู้รายวิชากฎหมายของผู้ให้ข้อมูล

5. แนวทางการจัดการเรียนรู้ “Don’t Bully be a friend” เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้รายวิชา กฎหมายรอบตัวเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ผ่านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งผู้วิจัยได้ ดำเนินการพัฒนามาจากการศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชากฎหมายรอบตัว ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ในพื้นที่จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยจัดกิจกรรมกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 5 ชั่วโมง ได้แก่ 1. กิจกรรมสอยดาบลูส์ 1 ชั่วโมง 2. กิจกรรมล้อคุบลี ล้อคใจ 1 ชั่วโมง 3. กิจกรรม Free fire Island 2 ชั่วโมง 4.กิจกรรมสมมนาปัญหาบูลลี่ 1 ชั่วโมง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์สรุปอุปนัย (Analytic Induction) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์สรุปข้อมูลมีกระบวนการหลักดังนี้

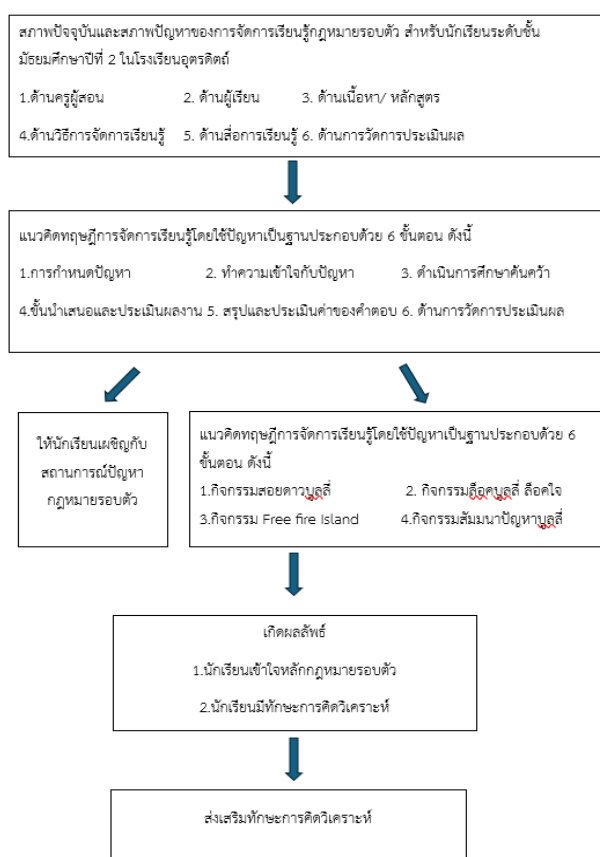
1. นำข้อมูลที่ได้จากวิธีการสังเกต สัมภาษณ์ และสอบถามความคิดเห็น กับผู้ให้ข้อมูลหลัก และจาก บันทึกภาพสนามที่เป็นส่วนบันทึกละเอียดแบบพรรณนา ที่เป็นพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Analytical Description) มาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. นำเสนอรายงานแบบพัฒนาเชิงวิเคราะห์

3. ตรวจสอบคุณภาพความน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อให้เกิดความ ถูกต้องด้วยวิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Methodological Triangulation) รวบรวมข้อมูลเรื่อง เดียวกัน โดยใช้การสังเกตควบคู่กับการซักถามพร้อมกัน ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งเอกสาร และทำการ ซักถามผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อความแน่นอนว่าเหมาะสมหรือไม่

4. จำแนกข้อมูลออกเป็นประเภทหรือแบ่งไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในการวิจัย

5. นำเสนอข้อมูลในรูปแบบรายงานเชิงวิเคราะห์ (Analytical Report)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. ผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาในการจัดการเรียนรู้รายวิชากฎหมายรอบตัว สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดอุดรดิตต์ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม การเก็บรวบรวมข้อมูล การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้กฎหมายรอบตัว โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดอุดรดิตต์ ผู้วิจัยได้ออกแบบและดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ชุด "Don't Bully be a Friend" ประกอบด้วยกิจกรรม 4 กิจกรรม ดังนี้ 1)กิจกรรมสอยดาวบูลลี่ 2) กิจกรรมล้อคบูลลี่ ล้อคใจ 3) กิจกรรม Free fire Island 4) กิจกรรมสัมมนาปัญหาบูลลี่ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ (นรรีชต์ ฝืนเชียร, 2562; กนกกาญจน์ บุตติ, 2561) โดยใช้ขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดปัญหา

ครูใช้แบบสอบถามผ่าน Google Form เพื่อสำรวจความสนใจหรือปัญหาที่นักเรียนพบเจอ นำไปสู่การเลือกประเด็นที่เหมาะสมต่อการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาจากสถานการณ์จริง

ขั้นที่ 2 ทำความเข้าใจกับปัญหา

นักเรียนทำความเข้าใจปัญหาที่ต้องการเรียนรู้ โดย 1. ระบุและวิเคราะห์ปัญหาหลัก 2. ตั้งคำถามสำคัญ 3. ค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง 4. อภิปรายร่วมกับเพื่อนและครู

ขั้นที่ 3 ดำเนินการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาทางกฎหมาย วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเข้าใจสาเหตุ ผลกระทบ และเสนอแนวทางแก้ไขที่เป็นไปได้

ขั้นที่ 4 สังเคราะห์ความรู้

นักเรียนทำงานกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชื่อมโยงข้อมูลจากหลายแหล่งกับปัญหากฎหมายจริง สรุปข้อค้นพบสำคัญที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา

ขั้นที่ 5 สรุปและประเมินค่าของคำตอบ

นักเรียนสรุปผลการค้นคว้า พร้อมนำเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาแก่ครูและเพื่อน เพื่อฝึกทักษะ การสื่อสาร และประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์

ขั้นที่ 6 นำเสนอและประเมินผลงาน

นักเรียนสะท้อนและประเมินความเข้าใจของตนเองจากการศึกษาค้นคว้าและสังเคราะห์ข้อมูล พร้อมนำเสนอผลงานเกี่ยวกับปัญหากฎหมายที่ศึกษา และรับข้อเสนอแนะจากครูและเพื่อนร่วมชั้น

เมื่อนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เรื่องกฎหมายรอบตัว โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย โดยนำไปจัดการเรียนการสอนแล้วทำการประเมินผลความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จากแบบประเมินที่ได้ออกแบบไว้ โดยครูผู้สอนและผู้เรียนเป็นผู้ประเมินร่วมกัน พบว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

1. สามารถระบุประเภทของการบูลลี่ได้

ผู้เรียนสามารถจำแนกประเภทของการบูลลี่ได้อย่างชัดเจน โดยสามารถยกตัวอย่างสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับแต่ละประเภทของการบูลลี่ได้อย่างถูกต้อง แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจเชิงลึกและความสามารถในการจำแนกข้อมูลตามเกณฑ์ที่เหมาะสม

2. สามารถระบุสาเหตุหรือปัจจัยของการบูลลี่ได้

ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดการบูลลี่ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงเหตุและผลได้อย่างชัดเจน

3. สามารถอธิบายถึงผลกระทบที่เกิดจากการบูลลี่ที่ส่งผลกระทบต่อคนบูลลี่ และถูกบูลลี่

ผู้เรียนสามารถอธิบายถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้บูลลี่ รวมถึงผลกระทบต่อผู้ถูกบูลลี่แสดงถึงการวิเคราะห์ผลลัพธ์ของการกระทำในหลากหลายมิติ

4. สามารถเชื่อมโยงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบูลลี่กับสถานการณ์ต่าง ๆ ในสังคมได้

นักเรียนสามารถนำองค์ความรู้ทางกฎหมายมาวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสมเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการคิดเชื่อมโยงระหว่างความรู้เชิงทฤษฎีกับสถานการณ์จริงในสังคม

5. สามารถสะท้อนคิดวิธีการรับมือหากเกิดสถานการณ์กับตนเอง โดยเชื่อมโยงกับการใช้กฎหมายใน

การแก้ไขปัญหา

นักเรียนแสดงความสามารถในการประเมินตนเองหากตนเองตกเป็นเหยื่อของการบูลลี่ โดยเสนอแนวทางที่เหมาะสม ซึ่งแสดงถึงการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงวางแผน และการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลสามารถนำกฎหมายไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างเป็นรูปธรรม

ผู้วิจัยได้สรุปผลการสร้างกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะ การคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดอุดรธานี ออกเป็น 6 ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูล จำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

1. ด้านครูผู้สอน บทบาทของครูผู้สอนเปลี่ยนจากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ (lecturer) มาเป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) ในการเรียนรู้ โดยเน้นการตั้งคำถามปลายเปิด การกระตุ้นการคิดเชิงวิเคราะห์ และการให้คำแนะนำที่เหมาะสม ครูจึงมีบทบาทในการสนับสนุน ส่งเสริม และสร้างบรรยากาศ การเรียนรู้ที่ปลอดภัย เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

2. ด้านผู้เรียน ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ชัดเจนในด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ สามารถเชื่อมโยงความรู้ทางกฎหมายกับสถานการณ์ในชีวิตจริงได้ดีขึ้น นอกจากนี้ ผู้เรียนยังมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ สนใจค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ มีทักษะการสื่อสารและการแก้ปัญหาที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

3. ด้านหลักสูตร/เนื้อหา พบว่า การนำเนื้อหากฎหมายรอบตัวที่มีความเชื่อมโยงกับชีวิตจริงเข้ามาในกระบวนการเรียนการสอน ช่วยทำให้ผู้เรียนมองเห็นความสำคัญของกฎหมายในฐานะเครื่องมือที่คุ้มครองสิทธิ และเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตอย่างสอดคล้องกับระเบียบของสังคม ตลอดจนเสริมสร้างจิตสำนึกของการเป็นพลเมืองที่ดีตามแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต (life skills) และการเรียนรู้เพื่อการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืน

4. ด้านการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ การทำงานเป็นกลุ่ม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การสืบค้นข้อมูล และการร่วมกันเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา โดยโจทย์ปัญหาที่นำมาใช้มีความชัดเจน ท้าทาย และเกี่ยวข้องกับชีวิตจริงของผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

5. ด้านสื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้มีความหลากหลายและน่าสนใจ เช่น สื่อดิจิทัลผ่านโปรแกรม ClassPoint PowerPoint คลิปวิดีโอจำลองสถานการณ์ทางกฎหมาย และเอกสารสรุปเนื้อหาสำคัญ การนำสื่อเหล่านี้มาใช้ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น เพิ่มความสนใจในการเรียน และส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

6. ด้านการวัดและประเมินผล มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย ได้แก่ การประเมินจากชิ้นงานกลุ่ม การนำเสนอผลงาน การอภิปรายกลุ่ม และการสะท้อนความคิด เพื่อตรวจสอบพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

จึงสามารถสรุป ได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชากฎหมายรอบตัวโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

(Problem-Based Learning: PBL) ที่พัฒนาขึ้นนั้น มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในด้านความเข้าใจเนื้อหากฎหมาย การเชื่อมโยงกับสถานการณ์จริง การสื่อสาร และการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุผล รูปแบบดังกล่าวยังช่วยส่งเสริมบทบาทใหม่ของครูในฐานะผู้อำนวยความสะดวก และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ดังนั้น รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นนี้จึงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทการเรียนการสอนรายวิชากฎหมายรอบตัว รวมถึงวิชาอื่น ๆ ที่มุ่งพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ และการเรียนรู้เชิงรุกในระดับมัธยมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. การอภิปรายผล

จากการศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง กฎหมายรอบตัว เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิชัย ผ่านการจัดการเรียนรู้ “Don’t Bully be a Friend” พบว่า สามารถส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในด้านครูผู้สอน ซึ่งได้ปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้ถ่ายทอดความรู้มาเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism และหลักการ PBL ของ Barrows (1986) สอดคล้องกับ จิรวรรณ คบขุนทด และคณะ (2566) กล่าวว่า ในการสอนแบบ PBL ครูผู้สอนควรใช้วิธีการสอนแบบบรรยายหรือการบอกเล่าให้น้อยลง แต่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น โดยผ่านการศึกษา ค้นคว้า ลงมือปฏิบัติ คิดแก้ปัญหา ริเริ่มสร้างสรรค์ ทำงานเป็นกลุ่ม สรุปความรู้และสามารถนำเสนอได้เหมาะสม ครูผู้สอนควรปรับเปลี่ยนบทบาท เป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้หรือเป็นครูพี่เลี้ยง “Tutors” กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยการถามคำถามแทนการให้ความรู้แก่ผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียน กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้และกำหนดแหล่งค้นคว้า ความรู้ด้วยตนเอง กระตุ้นให้ผู้เรียนอภิปรายและประเมินผล ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตั้งคำถาม แสวงหาคำตอบ และอภิปรายปัญหา ส่งผลให้ครูสามารถจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างแท้จริง

สอดคล้องกับ กนิษฐา เทาสี และคณะ (2561) ในด้านผู้เรียนพบว่า นักเรียนมีความสนใจและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนกฎหมายรอบตัว ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น เกิดการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นระบบและเป็นรูปธรรม สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล พิจารณามุมมองที่แตกต่าง และผลกระทบของการกลั่นแกล้งได้รอบด้าน สามารถเสนอแนวทางแก้ไขอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของ Bloom (1956) และสนับสนุนผลการวิจัยของ อัญพร รุ่งรัตนไชย (2565) ที่พบว่า PBL ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์การทำงานเป็นกลุ่ม การสื่อสาร การตัดสินใจ การคิดหาคำตอบ และการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในด้านหลักสูตรและเนื้อหา เนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายรอบตัวได้รับการออกแบบให้เชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียน เช่น การรู้สิทธิ หน้าที่ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้ง (bullying) ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานในหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2560 ที่มุ่งส่งเสริมพลเมืองที่มีคุณภาพและจิตสำนึกทางกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คณะกรรมการการศึกษาขั้น

พื้นฐาน (2565) ที่เน้นให้ผู้เรียนรู้จักใช้กฎหมายในชีวิตจริง

ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่าผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมให้มีความหลากหลาย อาทิ การระดมสมอง การอภิปรายกรณีศึกษา และการจำลองสถานการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Experiential Learning) ของ Kolb (1984) และสนับสนุนการพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์อย่างยั่งยืน การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานช่วยให้ผู้เรียนมีความกล้าคิด กล้าแสดงออก และเชื่อมโยงประสบการณ์ได้ดีขึ้น ในด้านสื่อการสอน การใช้สื่อหลากหลายรูปแบบ เช่น VDO Clip, Infographic และแบบจำลองสถานการณ์ ส่งผลให้การเรียนรู้มีความน่าสนใจและเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้ง ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวทางของศตวรรษที่ 21 ที่เน้นการใช้เทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564) และยังสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

ในด้านการวัดและประเมินผล มีการใช้การประเมินทั้งระหว่างเรียนและหลังเรียน (Formative & Summative Assessment) โดยใช้แบบสังเกต แบบประเมินตนเอง และแบบทดสอบ ซึ่งเน้นการประเมินกระบวนการเรียนรู้มากกว่าผลลัพธ์เพียงอย่างเดียว สอดคล้องกับงานวิจัยของ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565) ที่เน้นว่าการประเมินเพื่อพัฒนาเป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่ชี้ว่าการใช้เครื่องมือวัดหลากหลายรูปแบบทำให้สามารถสะท้อนพัฒนาการของผู้เรียนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น กล่าวโดยสรุป ผลการวิจัยครั้งนี้ยืนยันว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) เป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนอย่างครอบคลุม ทั้งในด้านเนื้อหา กระบวนการ และผลลัพธ์ของการเรียนรู้ อันเป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

จากการอภิปรายผลดังกล่าว สามารถสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการดำเนินการวิจัย ได้ดังแผนภาพนี้

ภาพที่ 2 ขั้นตอนของการกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL)

จากแผนภาพสรุปองค์ความรู้ที่ได้แสดงให้เห็นขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง เนื้อหา กฎหมายรอบตัว ประกอบด้วย กฎหมายแพ่งและกฎหมายอาญาในชีวิตประจำวัน โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีทั้งหมด 6 ขั้นตอน ซึ่งครูเลือกใช้สถานการณ์ปัญหาที่เกี่ยวกับการบูลลี่ (Bully) หรือการกลั่นแกล้งที่แสดงออกด้วยคำพูด เป็นโจทย์ให้ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ 4 ประการตามวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย 1) ผู้เรียนสามารถระบุประเภทของการบูลลี่ได้ 2) ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบของการบูลลี่ได้ 3) ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงกฎหมายกับสถานการณ์จริง และ 4) ผู้เรียนสามารถสะท้อนคิดและหาวิธีรับมือกับปัญหาได้ ดังนั้นสรุปได้ว่า ตลอดช่วงของการดำเนินการจัดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายรอบตัว โดยใช้ปัญหาเป็นฐานนั้น เป็นการฝึกให้ผู้เรียนแก้ปัญหาด้วยการคิดวิเคราะห์และสามารถส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนได้บรรลุตามวัตถุประสงค์

6. สรุป

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้เรียนที่ผ่านการจัดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายรอบตัว โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิชัย จังหวัดอุดรธานี ทำให้ผู้เรียนมีทักษะ การคิดวิเคราะห์ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยผู้เรียนสามารถต่อยอดองค์ความรู้ จากกิจกรรมดังกล่าวสู่การเรียนรู้ในห้องเรียน และสามารถคงสภาพการเรียนรู้ที่เป็นการเรียนรู้ต่อเนื่อง ไม่ใช่เป็นการเรียนรู้เพียงแค่จดจำแต่มีการนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อีกด้วย ดังนั้นกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวจึงเป็นกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียนเป็นอย่างดี ตลอดจนนำไปสู่การเป็นพลเมืองของสังคมที่รู้จักการแก้ปัญหา โดยคิดหาทางเลือกที่หลากหลาย รู้จักการพิจารณาข้อมูลรอบด้าน รอบคอบ และสามารถตัดสินใจได้อย่างชาญฉลาด ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในชีวิตประจำวันอันจะส่งผลให้เป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพ โดยการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว สามารถตอบโจทย์ผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ได้เป็นอย่างดี โดยเนื้อหาที่ใช้ในกิจกรรมก็มุ่งเน้นไปที่กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันโดยตรง อาทิเช่น ที่มาและความสำคัญของกฎหมาย กระบวนการตรากฎหมาย ขั้นตอนการดำเนินคดี กฎหมายเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน กฎหมายแพ่งและกฎหมายอาญาในชีวิตประจำวัน ส่งผลต่อการเห็นคุณค่าของตนเองได้เป็นอย่างดี เนื่องจากผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเองต่อทักษะการแก้ปัญหาอย่างชาญฉลาด เหนือสิ่งอื่นใดผู้เรียนที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจะเกิดความสนใจในการเรียนรู้เพิ่มเติม และสามารถพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านความสามารถทางวิชาการ ทักษะทางสังคมและความเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาตนเองและสังคมโดยรวมต่อไป

7. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนควรศึกษาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับการสอนเทคนิคแบบอื่นๆ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนเพิ่มมากขึ้น

1.2 ครูผู้สอนควรสร้างคำถามที่มีความละเอียดในกิจกรรมมากขึ้น

1.3 ครูผู้สอนสามารถนำคู่มือครูที่ได้จากการทำวิจัยไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาและพัฒนานวัตกรรมในการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบออนไลน์

2.2 ควรมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่หลากหลายนอกเหนือจากครูผู้สอนนักเรียนเช่นผู้ปกครอง

2.3 ควรมีการวิจัยและพัฒนาในเรื่องของการเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น

2.4 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์กับการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนด้วยรูปแบบปกติ

2.5 ควรมีการวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสอนให้ผู้เรียนมีกิจกรรมที่หลากหลายฝึกกระบวนการคิดที่มากขึ้นให้เกิดการวิเคราะห์ข้อมูลสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมเพื่อ ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนบรรลุผลมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กนิษฐา, ท., สิริินภา, ก., & มลิวรรณ, น. (2563). การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารและทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง เคมีที่เป็นพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต. *การศึกษาและนวัตกรรม*, 22(2), 30–48.

กนกกาญจน์, บ. (2561). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับการสืบเสาะหาความรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และความสามารถในการแก้ปัญหาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].

กมลวรรณ, ด. (2566). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานร่วมกับชุดฝึกการอ่านแบบเกมกระดานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาไทยและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. *เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา*, 19(6), 52–63.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *แนวทางการจัดการเรียนรู้กฎหมายในชีวิตประจำวันสำหรับผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

จิราวรรณ, ค., ปรียาพร, ไ., & เพ็ญพะนอ, พ. (2566). การสอนสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน. *ราชภัฏพระนครวิชาการ*, 2(1), 36–46.

ทิตนา, ข. (2556). *ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 16). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ด้านสุขภาพการพิมพ์.

นรรัชต์, ผ. (2562, 16 ธันวาคม). อะไรคือการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based

Learning: PBL). *ทรูปlookปัญญา*.

<https://www.truelookpanya.com/education/content/77414>

สรปัญญาสุข, ส. (2560). รายงานผลการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป ชุดบันไดทำขึ้น สร้างวรรณคดีบทกลอนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโนนสอย. แม่ฮ่องสอน: โรงเรียนบ้านโนนสอย.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (ม.ป.ป.). *การกำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565). *รูปแบบการวัดและประเมินการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2561*.

กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *แนวทางการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. <http://www.testing.obec.go.th>

อัญพร, ร. (2565). *ระบบการเรียนรู้การสอนโดยใช้ Active Learning ในระดับชั้นปรีคลินิก* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนเรศวร].

อรมนัส, ว. (2562). *การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา เรื่อง ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5* [การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร].